

Samenwerkende Beroepsverenigingen Jeugd

www.SBJEUGD.NL

Aan de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport
De heer V. Karremans
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Utrecht, 28 mei 2025

Betreft: Reactie SBJ op voorstel Regeling verbetering beschikbaarheid jeugdzorg

Geachte heer Karremans,

Graag reageren de Samenwerkende Beroepsverenigingen Jeugd (SBJ)¹ op de internetconsultatie voor de voorgestelde Regeling verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. Met deze regeling wordt een nadere invulling gegeven aan de kaders van het wetsvoorstel 'Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg', met als doel om de beschikbaarheid van (hoog)specialistische jeugdzorg te verbeteren.

Voor SBJ is het verbeteren van de toegankelijkheid van jeugdhulp en het vereenvoudigen van administratieve processen cruciaal. We zijn van mening dat het regionaliseren en standaardiseren van de inkoop van jeugdhulp hieraan een bijdrage gaat leveren.

Gespecialiseerde en hooggespecialiseerde jeugdhulp gaat sinds de overgang naar gemeenten onder de Jeugdwet 2015 gebukt onder een hoge mate van versnippering van de inkoop, het aanbod en administratieve belasting. In onze optiek is dit een logisch gevolg van een te ver doorgevoerde decentralisatie naar meer dan 300 gemeenten met elk een eigen inkoopbeleid, en soms slechts beperkte kennis van, en/of aandacht voor, de uitwerking en uitvoerbaarheid van dit beleid voor jeugdhulpprofessionals. Ook is er weinig aandacht bij gemeenten voor de impact van het inkoopbeleid voor de professional en de jeugdige en het gezin waar deze mee werkt. We zijn daarom verheugd met het beleidsvoornemen om de zorginkoop van gespecialiseerde jeugdhulp te regionaliseren, zeker omdat dit een basis legt van waaruit verdere standaardisering vorm krijgt.

Bij deze regeling gaat het concreet om de volgende voorstellen die gevolgen hebben voor professionals:

- * de schriftelijke vastlegging door jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen van de wijze waarop zij voldoen aan de eisen omtrent de bestuursstructuur;
- * welke financiële derivaten een jeugdhulpaanbieder en een gecertificeerde instelling voor welke doeleinden en onder welke voorwaarden kan aantrekken;
- * verschillende aspecten omtrent enerzijds de verstrekking van gegevens door verschillende partijen aan de NZa noodzakelijk voor de uitoefening van de taken van de NZa in het jeugddomein en anderzijds de verstrekking van gegevens door de NZa van gegevens die zij heeft verkregen bij de nieuwe taken in het jeugddomein.

Als vertegenwoordigers van professionals maken wij ons zorgen over een aantal onderdelen van de voorgestelde regeling, die we hieronder toelichten.

¹ Samenwerkingsverband van beroepsverenigingen in het jeugddomein, waaronder de Beroepsvereniging van professionals in sociaal werk (BPSW), Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO), Nederlands Instituut van Psychologen (NIP), Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP), Jeugdartsen Nederland (AJN), Verpleegkundigen en verzorgenden Nederland (V&VN), Landelijke huisartsen vereniging (LHV), Nederlandse vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK), de Beroepsvereniging voor kinder- en jongerenwerk (BV Jong), Landelijke vereniging van vrijgevestigde psychologen & psychotherapeuten (LVVP), Vaktherapie Nederland (VN).

BPSW
beroepsvereniging
van professionals
in sociaal werk

NVO
Nederlandse Vereniging
van pedagogen en
onderwijskundigen

V&VN
Verpleegkundigen
Maatschappij &
Gezondheid

AJN
JEUGDARTSEN NEDERLAND

LHV
LANDELIJKE VERENIGING VAN
VRIJGEVESTIDE PSYCHOLOGEN
& PSYCHOTHERAPEUTEN

Vaktherapie
nederland
VERENIGING VAN VRIJGEVESTIDE
PSYCHOLOGEN

NVK
Nederlandse
vereniging voor
Kindergeneeskunde

BV JONG
Beroepsvereniging voor
Kinder- en Jongerenwerk

Landelijke
huisartsen
vereniging

NEDERLANDSE
VERENIGING
Voor
PSYCHIATRIE
KINDER- EN JEUGDPSYCHIATRIE

NIP
Nederlands Instituut
van Psychologen

Samenwerkende
Beroepsverenigingen
Jeugd

1) *Proportionaliteit van eisen aan interne toezichthouders voor kleinere organisaties*

We ondersteunen het uitgangspunt van intern toezicht op zowel grote als kleine aanbieders. Er vindt namelijk nog regelmatig handelen plaats binnen jeugdhulpinstellingen dat onwenselijk is en voorkomen had moeten worden: fraude, bewust inzetten van onvoldoende of onvoldoende bekwaam personeel etc. De regeling stelt nu echter dat jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen met meer dan tien jeugdhulpverleners een interne toezichthouder moeten aanstellen. Voor kleinere organisaties betekent dit veelal een aanzienlijke administratieve en financiële last. Momenteel is dit veelal niet geregeld en dus moet hier op geïnvesteerd worden. Zonder maatwerk voor kleinere aanbieders achten wij een reëel risico dat kleine aanbieders besluiten te stoppen met het bieden van hulp in het jeugddomein. Dat zou juist haaks staan op het doel van de regeling: *verbetering van de beschikbaarheid van jeugdzorg*, want dit zou betekenen dat het aantal aanbieders – en daarmee de beschikbaarheid – afneemt. Bovendien zijn kleine aanbieders juist bijzonder van meerwaarde omdat zij vaak flexibel, laagdrempelig en persoonlijk kunnen werken; iets wat voor grotere organisaties lastiger kan zijn.

Wij stellen drie oplossingsrichtingen om dit risico te ondervangen:

1. Onderzoek de mogelijkheden om met meerdere kleine aanbieders gezamenlijk aanstellen van een interne toezichthouder;
2. Sta alternatieve vormen van intern toezicht voor kleinere organisaties toe;
3. Biedt (financiële) ondersteuning of richtlijnen voor hoe kleine instellingen hun intern toezicht 'light' en passend kunnen organiseren zonder te drukken op administratieve lasten.

Bij deze alternatieven (oplossingsrichting 2) denken we onder meer aan het volgende:

- ✓ *Toezicht in de vorm van een externe 'kritische vriend'*
Een ervaren professional van buiten de organisatie (bijv. een gepensioneerd bestuurder, ervaren collega uit een andere instelling) die periodiek meeleeft op resultaten en bedrijfsvoering, gevraagd en ongevraagd adviseert en scherpe vragen stelt. Deze persoon is dan niet formeel aansprakelijk voor het handelen binnen de organisatie, maar wél structureel betrokken en onafhankelijk.
- ✓ *Collegiale toetsing met andere kleine zorgaanbieders*
Een georganiseerd netwerk van kleinere aanbieders die elkaars beleid, casuïstiek of jaarplannen toetsen. Dit kan onder meer plaatsvinden via kwartaalbijeenkomsten of *peer reviews*.
- ✓ *Versterkt intern kwaliteitsmanagementsysteem*
Het intern kwaliteitsmanagement kan versterkt, bijvoorbeeld door het toevoegen van (indien niet aanwezig) periodieke kwaliteitscontroles, gericht op samen leren en verbeteren. Te denken valt aan:
 - o interne audits,
 - o cliënttevredenheidsonderzoeken,
 - o klachten- en incidentenanalyse,
 - o feedbackcultuur,
 - o ruimte geven voor reflectie door en met medewerkers.
- ✓ *Gebruik van een externe kwaliteitsfunctionaris*
Dit kan iemand zijn die periodiek komt toetsen of de organisatie 'in control' is op beleidsniveau (denk aan governance, meldprocedures, risicobeheersing). Deze rol kan worden gedeeld met andere organisaties of worden ingehuurd.

Samenwerkende Beroepsverenigingen Jeugd

- ✓ *Bestuurlijke verantwoording via een samenwerkingsverband of coöperatie*
Kleine organisaties die onderdeel zijn van, of zich aansluiten bij een grotere coöperatie of regionaal verband kunnen daar bestuurlijk toezicht (gedeeltelijk) onderbrengen. De coöperatie voert dan bijvoorbeeld kwaliteitsmetingen of risicoanalyses uit namens haar leden.

2) Regels omtrent financiële derivaten

De regeling bevat bepalingen over het gebruik van financiële derivaten door jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen, waaronder de vereiste van een treasurystatuut en beperkingen op het type derivaten dat mag worden gebruikt. Hoewel we geen zicht hebben of dit momenteel plaatsvindt en hoe vaak dit door jeugdhulpaanbieders wordt gedaan, verzoeken we rekening te houden met de complexiteit van de vereisten en de haalbaarheid voor kleinere organisaties. Daarnaast hebben deze regels impact op de financiële flexibiliteit van organisaties, waarvoor we ook aandacht vragen.

3) Transparantie en administratieve lasten

De regeling vereist dat jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen hun bestuursstructuur en financiële verantwoording op een specifieke manier vastleggen. Dit heeft onherroepelijk grote consequenties voor professionals, aanbieders en vrijgevestigden die in onderaannemerschap werken. Zorgwekkend vinden wij het signaal in het beleidskompas dat aangeeft dat de regeldruk men name toeneemt bij de groep jeugdhulpaanbieders met 11 tot 25 hulpverleners. Juist deze groep heeft straks meer te regelen, met een beperkt personeelsbestand.

Wij verzoeken u dan ook om heldere sjablonen en/of digitale tools beschikbaar te stellen zodat de regeldruk voor iedere jeugdhulpaanbieders, beperkt blijft. We verzoeken u eenvoudige en duidelijke richtlijnen op te stellen voor het vastleggen van de gevraagde informatie en hen te ondersteunen dit proces te vergemakkelijken middels digitale tools of sjablonen.

Tot slot

SBJ ziet de regionaliseren van de inkoop van specialistische jeugdhulp voor professionals als essentieel voor de verbetering van de toegankelijkheid van hulp, het borgen van kwalitatieve zorg en zorgcontinuïteit en voor het vereenvoudigen van administratieve processen. De jeugdhulp moet anders georganiseerd. We pleiten er nadrukkelijk voor om het oog houden voor de diversiteit tussen organisaties, en maatwerk toe te passen waar dat nodig is zowel in de eisen die worden gesteld, als in de ondersteuning bij de implementatie. Dit draagt bij aan een regeling die in de praktijk werkbaar is, houdt de werkdruk beperkt en voorkomt dat de regels maken dat aanbieders stoppen. Ook pleiten we voor een systematische monitoring en evaluatie van de effecten van deze regeling om te zorgen dat de doelen worden bereikt zonder onbedoelde negatieve gevolgen voor de praktijk. Want de professionals moeten behouden blijven voor de jeugdhulp. Zonder hen geen jeugdhulp.

Met vriendelijke groet,

Namens de Samenwerkende Beroepsverenigingen Jeugd,

Pim Hoek

Nathalie Wils

Christel Eijkholt

Vertegenwoordigers SBJ, stuurgroepleden HA en BOHA Jeugd

BPSW
beroepsvereniging
van professionals
in sociaal werk

nvo
Nederlandse Vereniging
van Ouderlingen

VGVN
Vereniging van
Gastroenterologen &
Gastroenterologen

AJN
Aankomende Jeugd
Nederland

LWP
Landelijke Vereniging van
Vrijgevestigde Psychologen
& Psychotherapeuten

vaktherapie
nederland
Nederlandse Vereniging van
Psychotherapeuten

NVKI
Nederlandse
Vereniging voor
Kinder- en Jeugdpsychiatrie

BVJONG
Beroepsvereniging
van Jongeren

landelijke
huisartsen
vereniging

NEDERLANDSE
VERENIGING van
PSYCHIATRIE
Nederlands Instituut
van Psychiateren

NIP
Nederlands Instituut
van Psychiateren

Samenwerkende
Beroepsverenigingen
Jeugd